

Вкъщи
всички
вечерят
отделно

Анна Лазарова



Анна Лазарова

Вкъщи
всички
вечерят
отделно



© Анна Лазарова, автор, 2016

© Петър Чухов, редактор, 2016

© Иван Шишиев (Етюд-и-те на София), снимка на корицата

© Валентин Дишев, оформление, 2016

© Второ, електронно издание - "Арс", 2018

Вкъщи всички вечерят отделно

В памет на леля ми



НОЖОВЕ



РИТУАЛ ЗА ОПЛОЖДАНЕ

веднъж в месеца
по нощ
режеше портокали
на малки
идеални кръгове
сякаш реже
зигота
после
облизваше ножа
не чак толкова
внимателно
и започваше
да хвърля резените
през рамо
повтаряйки

едно за мама
едно за татко
и едно
за безплодното им
семейство

TDK

на детската аудиокасетка
татко е записал
как не мога да казвам
кръстопът
и възглавница
как дъвча бонбони
карамел му
и понеже още си нямам
достатъчно зъби
за падане
това не ме притеснява
на детската аудиокасетка
татко е написал
„рожден ден“
но след толкова години
вече не се знае
чий

Има различни детски площадки
с всякакви видове
катурушки
пързалки
и въртележки
с пясъчници
и високи ракети
кубове
лостове
или слончета
има различни детски площадки
но от тях винаги
съм обичала най-много
раменете на татко

СМЪРТЕН ОДЪР

сине
ти ще наследиш
тефтерите ми
недописаните романи
меките постелки по столовете
и плановете
за бягство
майка ти ще наследи
къщата
с портретите и полилеите
а сестра ти –
болестта ми

ПРАХ

някъде между бурканите в мазето
са забравени
старата руска шевна машина на мама
спрелият на 10 без 15
часовник на верижка на дядо
и дървената кутия за бижута на баба
която тя използваше
да събира лекарствата си
там долу
сред бурканите
продължават да живеят вещите
на всеки член от семейството ми
и само прахът с който са покрити
е на татко

ЗАРЪКИ

тая съботна нощ
за Задушница
татко ми се присъни
и каза
донеси ми
вместо череша
сини сливи
като устата на влюбен
след най-хубавата нощ
в живота му
донеси ги
и дай на вдовиците
дай на скърбящите
дай на самотните
припомни им
че още живеят
умий си после ръцете
в студена вода
дишай дълбоко
като че си сторил
най-непростимия грях
и си иди
и си отиде
баща ми
аз му изпълних заръките
точно както поиска
угодих му
и зачаках в неделя
да възкръсне

ВСЕ ПАК

измисли и едно за мама
сmee се редакторът
докато подрежда
стихотворенията за баща ми
аз пиша това
на хвърчащ лист
подавам му го и казвам
ето
но недей да го включваш
в книгата

мама ме учеше
да не обиквам хора
с тънки устни
по-студени са
казваше
прехапвайки своите

ИНИЦИАЦИЯ

не знаех
дали ще ме прати да уча
или да крада

то е същото
каза ми
една вечер
сериозна и напрегната
сякаш береш липа
ако я нямаш
взимаш от чуждата
ако пък я имаш пред къщи
само гледаш
как ти я взимат

после изпука пръстите си
и ме прати
за липов чай

КОГАТО ЗАМИНАХ

когато заминах да уча
майка ми започна
да излиза по-често
със старите си приятелки
да ходи на дълги разходки
понякога на масаж
да кара колело
и да пие повече лимонов сок

баща ми продължи
да не я разбира

(НЕ)ПОДВИЖНО

Тези писъци
ми приличат
на моите собствени
защо изхвърляш снега
от вкъщи през лятото
мамо
виках докато тупаше
чергите през терасата
плачех
тръсках се
не ѝ позволявах
да отмести
зимата ми

Тези писъци
ми приличат
на моите собствени
хайде
стани от пода
мамо
стани
всичко е наред

РЪКОДЕЛИЕ

обичам да стоя
със скръстени ръце
и да те гледам
как плетеш кошници
и се готвиш
да пуснеш детето ни
в реката
после ги пускаш празни
и шепнеш
ти не се връщай
и викаш
ти не се връщай
и казваш
ти
не се
връщай

и като се връщаш
мислиш си
с водата и семействата
е същото –
пресягаш се към тях
и се разделят

НИШКИ

като дете научих
че ако видиш
кълбо прежда
да се търкаля по земята
полуразвито
това може да значи
три неща
първо
котката ще спи навън
второ
ще си имаш братче
и трето
баба е починала

СЕМЕЙСТВО

(или Защо брат ми е дебел, а аз не се споменавам)

вкъщи всички
вечерят отделно
мама в 6 след работа
баба в 8 на новините
дядо по някое ракиено време
само че с бира
татко яде
ако се прибере
брат ми ги обича много
затова вечеря с всички
по всяко време
сам в стаята си

ЕДИНИЯТ ГОВОРЕШЕ

присъниха се на Ева
две дървета
едното ябълково
другото – родословно
първото проговори
вземи си от мен
второто мълчеше

събуди се Ева
и разказа на Бог съня си
а Той ѝ отвърна
щом мъртвите не говорят
значи наистина са дошли
тя не Го разбра
и си тръгна

на следващата нощ
ѝ се присъниха
двама братя

МИНАЛО ПРОДЪЛЖИТЕЛНО

дори да пощадявах
брат си
като събирахме
немските приказки
или съставяхме
писменост
дори да го убивах
на полето
с кремъчен нож
или за власт
след като основавахме
Рим

Ева пак продължаваше
да ни ражда
и двамата

ВЪПРОС

в навечерието
на смъртта
ще питам
надгробния си камък
дали до сутринта
и той
три пъти
ще се отрече
от мен

ВЕЛИКИ ПРЕСЛАВ. ЗЛАТНАТА ЦЪРКВА

откакто разбраха,
че Бог е заклет пушач
строят храмовете
като пепелници
прецизно извиват арките
за да Му е по-удобно
да Си подпира фасовете
но събират единствено
пепелта от молитвите си
почти съм сигурна че Той
им се крие
понеже не иска да знаят
че първата Си цигара
е запалил
заради тях

СИЛУЕТ

карам Бог да застане
пред светлината
на най-мощната лампа
а аз пред екрана
очертавам сянката Му
без никакви
излишни детайли
боядисвам в черно
и Го викам

Боже
ела да видиш силуета
на татко



ВИЛИЦИ

СВЕТЛИНА

В семейния албум отсъства Бог,
но мама настоява, че го има,
че снимката свалил за некролог,
а аз съм му простила, че заминал.
Че носел светли дънки и каскет
и в десния си джоб лилава кърпа,
обичал хляба с маргарин и мед,
но никога не бил се молил в църква.
Не палел свещи, не мълвял: „Амин“
и често спорел с дядо за Москвича.
Дочули го да казва: „Искам син,
но ми се ражда всеки път момиче“.
Веднъж у нас замръкнахме без ток,
посрещна мама някой на вратата.
Той влезе светъл. Запозна се: Бог.
И го попитах: А къде е татко?

КАНЦЕРО-ГЕННОСТ

Прочетох по последните цигари,
защо са ме изпушили такава.
Баща ми си отглеждаше хербарии,
а майка ми отглеждаше забрава.

Усукваха ги в лист противоречия,
а аз им бях кутията за котви.
Надписвах я. Тази ще е нечия,
а тази цял живот ще е самотна.

И заживях с катрани и съмнения
кои пушачи ще са ми спасители.
След пагубните кръвни опасения
отрових всички.
Без родителите си.

МРЪСНО СТИХОТВОРЕНИЕ

Измий му краката от разкаяние –
толкова е цената на виното.
Като света е старо – от лани е.
Със вечност се плащат годините.
Една е пределно дълго понятие –
колкото да разпориш морето.
Четеш я – престъпна научна статия –
и помниш само, че е прочетена.
Плюй на петите си, бягай, рано е!
Нямаме време за покушения.
Имаме страх. Има кой да остане
(изоставяме най-уморения)...
От тия години кръвта бакшиш е –
твърде порочен си за свидетел.
Затова сме млади. Прием. И пишем.
Да са ни мити поне ръцете.

ОТДОЛУ

Разкриха ги.

Хлебаря, дето меси жива плът.

Затриха го.

Рибаря, чиито риби се множат.

Измъчваха.

Винаря, точещ вместо вино кръв
от бъчвата.

Дърварю, закови греди на кръст –
поръчаха.

Спасението възкръсвало от мъст.

Убиха ги.

А ние, дето бягахме от Рая,
простиха ни.

Задето уж един се бил покаял,
платиха ни.

Издали се. Разправят: Да сме хора
не можем.

И вдигнали ръцете си нагоре,
Боже.

НЕ МЕ ИЗПРАЩАЙ

Разплитам се.
И без това съм кръстена
на някаква жена с библейско име.
Ще ми прости, че ѝ продадох пръстена.
Така де – ореола и маслините...
Какво си купих няма и да пита
(не са прилични думи за светило).
Започнах със това, че се разплитам,
за да си бъда примка за бесило.
Да видя по човешки ли забравят
онези кръгове, в които вярваме,
и колко още смърт ще очертаят
през пръстите на земното ни нямаме.
Вгорчена съм.
От сърпове и бродници,
от притчите за светлото на Рая.
Във мене грее мрак като във гробница
и там грехът е призрак в жива стая.
Понеже раждам устни из оцета,
не ме изпращай. Още ми е късно –
безстрашни са разпятията в петък.
Но колко от бесило са възкръснали?

ПОКАЗАНИЯ

Откакто го обеси на терасата,
живее зад пердето и го дупчи
с последното оранжево на фаса
и с клетвата, че той не се е случил.
През дупките се пули на трупа му,
харесва ѝ, че той е само тяло,
отблъсква я единствено смъртта му,
но почва да я мисли за начало.
Сега е в трета фаза на страха си,
остават още две и ще излезе.
Сега е лесно – няма да го търси –
и без това е мъртво безполезен.
Ръцете ѝ се стряскат и пристягат,
наум повтаря как го е убила.
Помислила, че може да избяга,
накрая вместо бягство бе се скрила
от дупките, в които не надзърна,
от мъжките му скули, вече бели,
от чувството, че няма да го върне,
от плана да не диша във неделя.
Очите ѝ смениха двеста цвята,
пердето се изтри до безразличност,
димът ѝ претендира да е вятър,
но спря да рита. Беше неприлично.
Косата ѝ се врича, че е същата,
но името ѝ взе да я забравя...

Откакто я запалих вътре в къщата,
единствено така си я представям.

МОЩИ

След тебе раснат смугли карамфили,
сърдити рокли, скарани маншети...
но всичките ми дни са ти простили.
Без петъка.

Защото е разпети.

Оттатък Кръста сплитам запетаи
в умишлено човешко колебание.

След теб са кръгли всичките ми стаи,
понеже ме обгръщат със внимание.

Обвивките са в смисъл на пашкули
и кърмят следващ по-красив живот,
а идвам аз. Без длани и без скули...

Разглезено четивно същество.

Какво че ти съвсем не ме прочете?

За някои тела не се разказва.

Оттатък всички дрехи е морето,
в което слепи приказки залязват.

Затуй и го поглеждам мекушаво
в разбитото зелено позволение...

Така измъчвам петък.

Да прощава.

След теб растат очи за погребение.

ЙОСИФЕ,

Разбра ли защо ме наричат Мария
онези мъже без ризи?
Защо, разкопчали гърдите си, вият,
когато почти съм наблизо?
Защо се обръщам, защо се събличам,
защо съм дори ревнива?
Защо рецитирам в краката им притчи
и после защо си отиват?
Защо непорочно зачевам очите им,
а раждам зелени църкви?
Защо не пристигат след тях вестители
да кажат не съм ли мъртва?
Защо ме забравят, защо им прощавам
да може това да приключи?
Защо самотата така отвращава,
но само на нея се уча?
Защо им се моля да слязат пак долу,
когато от кръста застенат?
Не чуват... Но тъмните им ореоли
се спускат свирепо към мене.

БЕЗДАРНИ КАРЕТА

Навила съм мъжете си до лакът
като карирана внезапна риза.
Изпратих им кръвта. И ето – чакат
да ги застигне и да я оближат.

Потича страх – червен конец на китка
и вече са с две педи по-надолу.
Мъжете ми, удавени на плитко,
не знаят как да ме преплуват гола.

Подложила незнанието за суша
да свържа многоточията в роман,
навивам пак мъжете си до гуша
и им измислям женски имена.

НАСТАВЛЕНИЯ

Страхът от изчезване не е достатъчен.
Трябва и глина.
Трябват съмнения. Трябват приятели.
Трябва и мъж без име.
Дотук добре – страст, облаци, ябълка.
Трябва ти изкушение.
Но пък трябва да им простиш все някога
за престъплението.
Иначе кой ще поиска безсмъртие
без разкаяние?
Трябва да спрем да градим и църквите
за компания...
Иначе как, като свършат ребрата ѝ,
ще бъде праведна?
Трябват ти повече от консуматори,
за да не е забравена.
Трябва и пещерите ти да са по-тесни.
Трябва смисъл.
Дори да почиваш в неделя е грешно.
Половината свят липсва.
Върни красноречието. И разплитай венеца.
Не ти е нужна верига.
Щом си решил, че ще правиш човеци,
любов не стига.



ЛЪЖИЦИ

КУПЕ

обръщам книгата
с главата надолу
с морето в ръцете ми
и небето
в краката на мъжа
който седи
срещу мен
обръщам я наобратно
с корица навътре
и животи навън

така се прави
четеш
и чакаш непознатият
да те заговори

EPISTULA

избрал си плик с кант
и си сложил вътре всичко
само канта
си оставил отвън
около имената ни
изправени
едно срещу друго
побързай с марката защото
нямам търпение
да смачкам писмото
докато е още
в ръката ти

SAECULUM MEDIUM

Характеризираш се
с културно значимата си вяра,
с крепостните стени,
с готика и
с рицарските идеали
да ме въобразиш
като дама на сърцето си.
Не плащаш за изкупление
и само хронологически помниш,
че ако ти си Средновековието,
аз съм Западната Римска империя –
трябваше да рухна,
за да дойдеш.

СУБСТАНТИВ

той измисля глаголите
аз му говоря за чудовища
той им прави истории
мърда им ръцете
стъпките
и зелените колене
като кукловод
движи моите думи
строи им пространства
и ги развежда из тях
сказуемо
и чаровно
не ми позволява
да си остана на мястото

толкова е лесно
да бъдеш съществително
когато някой друг
владее действието

КАРТИНА

мога да нарисувам
всичко което видя
ето сега
набързо ще ти щрихирам
края на август

едно куче
дояжда зелената трева
и се дави
две жълти котки
спят в сянката му
а ти седиш
в периферията на ръката ми
и настояваш
че това което рисувам
е септември

29-И ФЕВРУАРИ

купи литър мляко
и пълнозърнест хляб

върни Селинджър
в библиотеката

запали свещ за дядо
в Руската църква

полей кактусите
(мина цял месец)

спомни си бележката
която не написа
и пак недей
да я пишеш

ПЛОЩАД

не си фонтанът
с монетите
не си жената
която почти се удави
в него
и най-много не си
мъжът
който я снима
как пада

ти си детето което
събираше дъното
и се тръшкаше
пред тълпата
че не иска
не иска да е фонтанът
с монетите
и мъжът
и жената
и снимката

РЕВНОСТ

Ти си като звънеца
на входната ми врата –
обаждаш се само
когато идват
други.

Първо ме докосват,
после идват.

знаеш ли че издаваш звук
на угаснал вулкан
докато спиш

мога да чуя виковете
на всички хора
които някога
си се опитал да стоплиш

В ТЪРСЕНЕ НА ЗЕВС

Обожавам да правя филии
така сякаш правя деца.
Принцове и принцеси,
царски особи,
космични създания.
Разбивам яйца,
разбърквам сиренето,
настъргвам кашкавал,
мажа филиите с масло,
заливам ги,
поръсвам с шарена сол
и ги слагам във фурната
да се пекат.
Гледам ги как дишат,
как се позлатяват.
После идваш ти
и изяждаш децата ми
точно както Кронос
поглъща своите.
Наблюдавам те
и си мисля
кое ли от всичките ми
божествени творения
най-после ще те убие.

СЛЕДИ

хензел повика гретел
кай повика герда
ида повика цветята си
и те дойдоха

ти се провикна
през прозореца

малката кибритопродавачка
се уплаши
и избяга

ИЗХОД

после ме предупреди
смръщил вежди на терасата
миг преди да си отиде от нея
завинаги
внимавай каза
как си тръгваш от любовите
и още повече
как оставаш в тях

Когато ни делеше
любовта,
не ни раздели
по равно.

ЗАТВ-OPEN-NO

автобусът винаги
затваря врати
за двамата старци
още преди
да е слязъл вторият
онзи отвън
отчаяно тропа
по прозореца
уж с бастуна си
а безпредметно
досущ като очите ми
блъскам безпомощно
по стъклата
на всичко
което остана вътре

ЩЕ ПИТАМ ФИБАТА

дали ѝ е самотно
на нощното шкафче
след третата
химиотерапия

Пуша
само с лявата ръка,
с дясната
ми липсваш.

ГЛАД

той слага
по една допълнителна
лъжица на масата
всеки път
когато сяда да вечеря
поглежда се
в отражението ѝ
и казва
някой ден ще трябва
да ме изгребеш от тая маса
после взема лъжицата
и започва да дълбае
портрета си
в дървото

Съдържание:

НОЖОВЕ

РИТУАЛ ЗА ОПЛОЖДАНЕ	9
ТДК	10
*** (Има различни детски площадки)	11
СМЪРТЕН ОДЪР	12
ПРАХ	13
ЗАРЪКИ	14
ВСЕ ПАК	15
*** (мама ме учеше...)	16
ИНИЦИАЦИЯ	17
КОГАТО ЗАМИНАХ	18
(НЕ)ПОДВИЖНО	19
РЪКОДЕЛИЕ	20
НИШКИ	21
СЕМЕЙСТВО	22
ЕДИНИЯТ ГОВОРЕШЕ	23
МИНАЛО ПРОДЪЛЖИТЕЛНО	24
ВЪПРОС	25
ВЕЛИКИ ПРЕСЛАВ. ЗЛАТНАТА ЦЪРКВА	26
СИЛУЕТ	27

ВИЛИЦИ

СВЕТЛИНА	31
КАНЦЕРО-ГЕННОСТ	32
МРЪСНО СТИХОТВОРЕНИЕ	33

ОТДОЛУ	34
НЕ МЕ ИЗПРАЩАЙ	35
ПОКАЗАНИЯ	36
МОЩИ	37
ЙОСИФЕ,	38
БЕЗДАРНИ КАРЕТА	39
НАСТАВЛЕНИЯ	40

ЛЪЖИЦИ

КУПЕ	43
EPISTULA	44
SAECULUM MEDIUM	45
СУБСТАНТИВ	46
КАРТИНА	47
29-И ФЕВРУАРИ	48
ПЛОЩАД	49
РЕВНОСТ	50
*** (първо ме докосват...)	51
*** (знаеш ли че издаваш звук...)	52
В ТЪРСЕНЕ НА ЗЕВС	53
СЛЕДИ	54
ИЗХОД	55
*** (когато ни делеше...)	56
ЗАТВ-ОРЕН-НО	57
ЩЕ ПИТАМ ФИБАТА	58
*** (Пуша...)	59
ГЛАД	60

Анна Лазарова

вкъщи всички вечерят отделно

Поезия

Българска

второ, електронно издание

реализирано като безплатно, със свободен достъп, приложение на бр. 43/г.ХІ на списание
"Глоси", чиято електронна "версия" е електронното списание за литература "Кръстопът"

ISSN 1313-3152



Анна Лазарова е родена на 30 ноември 1993 г. във Велинград. Учи Българска филология в Софийски университет „Свети Климент Охридски“. През 2015 г. става първият носител на Национална литературна награда „Георги Черняков“ в раздел



„Поезия“, печели втора награда от XXXII Национален младежки конкурс за поезия „Веселин Ханчев“ и Голямата награда на Националния студентски литературен конкурс „Боян Пенев“, Шумен, благодарение на която четете това.

В дебютната книга на Анна Лазарова има всичко за една изискана поетична вечеря. И приборите са на точното място. Също като онези позабравени ценности, които тези изчистени, лаконични в своята образност стихове защитават в обърканото ни и разнопосочно време. Ценности, които ни връщат при корените. И ни остойностяват като човещи. Няма значение към кои от приборите ще се насочи най-напред читателят, защото в обсега на ръката му винаги ще има щрих от сезони, които наричаме с обикновената дума поезия.

Аксиния Михайлова

Дебютната стихосборка на Анна Лазарова внимателно подрежда приборите за хранене: ножовете служат при ритуалите на семейното (без)действие, вилиците сочат вертикалите на трансцендентните измерения, а лъжиците дълбаят скривалища за любовта и въображението. „Вкъщи всички вечерят отделно“ оголва траекториите на болезненото, на праха и забравата, като минава отвъд тях с една нова зрялост. Внимавайте – финалите ѝ режат.

Камелия Спасова

